

АКТУАЛЬНІ СТРУКТУРНО-ДИНАМІЧНІ ПРОЦЕСИ В ТУРИСТИЧНІЙ ГАЛУЗІ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Роман Скабара

к.г.н., доцент

*Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського (Україна)*

Туристична галузь сьогодні належить до тих складників сфери обслуговування, які акумулюють структурно-динамічні процеси різного напрямку, якості і швидкості, процеси, які видозмінюють галузь на майбутні десятиліття.

Чинником стійкого розвитку туристичної галузі прикордонної Львівської області завжди був і є унікальний туристично-рекреаційний потенціал, зокрема історико-культурна спадщина, успішність використання якого дедалі більше залежить від якості організаторів туризму (туроператори і турагенти), їхньої здатності адекватно реагувати на запити ринку.

Попри всі суперечки щодо змісту та методології сучасної статистики туризму вважаємо обґрунтованим її використання у комплексі з методами соціології для аналізу стану, проблем і перспектив розвитку туристичної галузі на регіональному рівні, зокрема структурно-динамічних процесів.

За інформацією Головного управління статистики у Львівській області, на початку 2019 р. у Львівській області, яка є об'єктом нашого дослідження, діяло 342 суб'єкти туристичної діяльності.

Кількість туристів, яких обслуговували туроператори та агенти, зростає впродовж 2000–2019 рр. загалом у 2,1 рази, при цьому кількість в'їзних (іноземних) туристів зменшилася у 3,0 рази, а кількість внутрішніх залишилася на попередньому рівні (зростання на 20 %) [1].

Варто зазначити, що за цей часовий проміжок кількість виїзних туристів зростає з 28,5 тис. осіб до 159,2 тис. осіб або у 5,6 рази; тенденція постійного зростання кількості виїзних туристів особливо помітна від 2015 року. Безсумнівно, це зумовлено дією угоди між Україною та Євросоюзом про спрощення візових формальностей.

Відбуваються суттєві зміни у структурі складу туристів, яких обслуговували туроператори та агенти Львівщини. Питома вага в'їзних туристів становить у 2019 р. мінімальні 3,2 % (2000 р. – 19,9 %), а питома вага внутрішніх туристів зменшилася з 56,0 % до 33,0 %, значно більше половини (63,8 %) у 2019 р. серед клієнтів турфірм Львівщини становили виїзні туристи – громадяни України.

Диверсифікується географія подорожей туристів. Головними напрямками зарубіжних туристичних подорожей для клієнтів фірм Львівщини є Єгипет (24 тис. осіб у 2018 р.), Туреччина (23 тис. осіб), Угорщина (12 тис. осіб) і Болгарія (10 тис. осіб); свої позиції втратили Італія, Франція та Іспанія. Серед обслугованих іноземців – громадяни 31 держави; лідерами є поляки, азербайджанці та австрійці. Від початку російсько-української війни майже зник турпотік із Росії, різко зменшився з більшості держав – колишніх радянських республік.

Якщо брати до уваги інформацію структурних підрозділів Львівської міської ради, що опікуються розвитком туризму в обласному центрі, то найбільше туристів є громадянами Польщі, наступні – Білорусь, Німеччина, Туреччина, Великобританія, Литва, США, Чехія та інші [2].

Тривають зміни в структурі зовнішньої торгівлі послугами, пов'язаними з подорожами. Організатори туризму роблять свій суттєвий внесок як в експорт, так і в імпорт послуг, пов'язаних із подорожами. Так, у передпандемічному 2019 р. суб'єкти економічної діяльності у Львівській області експортували таких послуг загальною вартістю 24091,5 тис. доларів США, а імпортували – 15930,6 або на 51,2 % менше.

У структурі експорту послуг, пов'язаних із подорожами, послуги під час ділових подорожей становлять лише 0,8 %; послуги, пов'язані з освітньою подорожжю – 30,1 %, послуги, пов'язані з подорожжю для оздоровлення – 51,9 % і власне туристичні послуги – 6,3 %. Питома вага різних форм оздоровчого туризму в останні роки зростає, чинником чого є поява в області кількох нових об'єктів спа-індустрії.

Провідну позицію в структурі імпорту послуг, пов'язаних із подорожами, займають послуги під час ділових подорожей (68,5 %) і власне туристичні послуги (30,9 %).

Наявний масив статистичної інформації дає змогу визначити витрати іноземних громадян і громадян України – виїзних туристів на оплату послуг організаторів туризму. У 2019 р. витрати середнього іноземного туриста на оплату послуг регіонального організатора туризму становили 3,04 тис. доларів США, водночас витрати середнього громадянина України – виїзного туриста – лише 0,1 тис. доларів США. Можна сказати, що один іноземний турист замінює 30 громадян України – виїзних туристів. Такі співвідношення є незмінними впродовж останніх 5–10 років.

Статистичні дані, наведені вище, свідчать про загрозу регіональних організаторів туризму у Львівській області швидко втратити сегмент туристів – іноземних громадян. Ситуація з пандемією COVID-19 лише посилює це і підтверджує глобальну тенденцію локалізації міжнародного туризму.

Список використаних джерел

1. Кількість туристів, обслугованих туроператорами та турагентами, за видами туризму (2000–2019 рр.) 17.07.2020. Головне управління статистики у Львівській області. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.lv.ukrstat.gov.ua/ukr/si/year/2018/t249918_1.pdf.

2. Публічний звіт Управління туризму та ЛКП “Центр розвитку туризму м.Львова” 2019. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://city-adm.lviv.ua/public-information/offices/upravlinnia-turyzmu/zvity/12953/download?cf_id=36.